DIMENSIUNI PSIHOLOGICE ALE DEZVOLTĂRII MEMORIEI ELEVILOR ÎN MONITORIZAREA CURRICULUMULUI NAȚIONAL

PSYCHOLOGICAL DIMENSIONS OF STUDENT MEMORY DEVELOPMENT IN NATIONAL CURRICULUM MONITORING

CZU: 159.953:37.03 **https://doi.org/10.59295/spd2024s.53**

Aura IACOBIN,
ORCID: 0000-0001-8903-1695
e-mail: mutrucaura35@gmail.com
Universitatea de Stat din Moldova

Summary. *The study exploring the psychological dimensions of student memory within the context of the national curriculum represents a profound investigation into a critical area of contemporary education. Memory is not merely a simple ability to retain information but a complex capacity influenced by cognitive and emotional factors that play an essential role in academic performance. Another important aspect investigated in this study is the adaptability of the national curriculum to optimize student memory development. The national curriculum plays a central role in shaping and enhancing cognitive competencies, including memory. By integrating methods and educational materials that encourage memory-based learning strategies and by promoting a stimulating and supportive educational environment, the curriculum can be adjusted to more effectively support memory development.*

Keywords: *memory, national curriculum, cognitive competencies, education, educational materials, training, development*

INTRODUCERE

Memoria este o abilitate complexă care include reținerea, stocarea și recuperarea informațiilor. Capacitatea de memorare a elevilor este influențată de o multitudine de factori, cum ar fi strategiile cognitive adoptate în timpul învățării, nivelul de motivație și emoțiile resimțite în procesul educațional. Studiile arată că strategiile cognitive adoptate în procesul de învățare, precum și nivelul de motivație și emoțiile asociate cu învățarea pot afecta semnificativ performanțele în domeniul memoriei [9]. Factorii cognitivi, cum ar fi atenția, concentrarea și capacitatea de analiză, sunt critici pentru dezvoltarea memoriei. În același timp, emoțiile precum anxietatea sau motivația pozitivă pot influența puternic modul în care elevii își gestionează memoria în situații de învățare și evaluare [4].

În cadrul curriculumului național din Republica Moldova, adaptarea pentru sprijinirea dezvoltării optime a memoriei implică integrarea metodelor de învățare care promovează atât memoria a lung- cât și a scurt- termen. Metodele moderne de predare

au demonstrat impactul lor pozitiv asupra capacității elevilor de a reține și de a utiliza informațiile în mod eficient. Utilizarea tehnologiilor moderne în procesul de predare, inclusiv utilizarea computerelor și tabletelor în educație, poate facilita o învățare interactivă și captivantă, care stimulează memorarea și înțelegerea profundă a materiei. Adaptarea materialelor educaționale pentru a include elemente interactive și multimediale nu doar că îmbunătățește angajamentul elevilor în procesul de învățare, dar și le oferă oportunități diverse de a explora și de a aplica cunoștințele dobândite în contexte diferite. Aceste tehnici nu doar că sprijină memorarea informațiilor esențiale, dar și dezvoltă abilități critice, precum gândirea analitică și rezolvarea problemelor [3].

ROLUL MEMORIEI ÎN ÎNVĂȚARE

Memoria nu este doar o capacitate de reținere a informațiilor, dar o abilitate complexă care implică procese cognitive și emoționale. Conform cercetărilor realizate în Republica Moldova, strategiile de învățare și abilitățile de organizare a informațiilor joacă un rol esențial în dezvoltarea eficientă a memoriei elevilor. Memoria are un rol important în procesul de învățare, facilitând acumularea și reținerea informațiilor noi. Numeroase cercetări efectuate în domeniul psihologiei cognitive și al neuroștiințelor evidențiază importanța acestui proces complex în formarea cunoștințelor și în dezvoltarea abilităților cognitive ale elevilor.

Studiile realizate de cercetători pun în evidență faptul că memoria este implicată în procese precum codificarea, stocarea și recuperarea informațiilor. Acest lucru înseamnă că informațiile sunt procesate și reținute în funcție de conexiunile pe care le stabilește creierul între acestea [5].

Memoria a fost împărțită în mai multe tipuri, precum memoria senzorială, memoria de scurtă durată și memoria de lungă durată. Fiecare tip de memorie are rolul său specific în procesul de învățare, contribuind la formarea și consolidarea cunoștințelor. De exemplu, memoria de scurtă durată este implicată în reținerea informațiilor pentru o perioadă limitată de timp, în timp ce memoria de lungă durată permite stocarea și accesarea informațiilor pe termen lung [6]. În contextul rezolvării problemelor, memoria de scurtă durată permite reținerea temporară a informațiilor necesare pentru identificarea și implementarea soluțiilor optime. Capacitatea de a accesa rapid și eficient informațiile relevante din memoria de lungă durată influențează direct performanța în rezolvarea problemelor complexe.

Un alt aspect important este reprezentat de memoria procedurală, care este implicată în învățarea abilităților motorii și a procedurilor. Studiile realizate de cercetători au evidențiat importanța acestui tip de memorie în dezvoltarea obișnuințelor și a deprinderilor practice ale individului [6]. Memoria are un impact direct asupra procesului de învățare prin facilitarea reținerii și accesării informațiilor necesare pentru rezolvarea problemelor și pentru realizarea de conexiuni între cunoștințe. Capacitatea unei persoane de a-și aminti informații relevante este esențială pentru înțelegerea și aplicarea conceptelor în diferite contexte [1]. Pe de altă parte, procesul de învățare contribuie la

îmbunătățirea memoriei prin utilizarea repetată și aplicarea activă a cunoștințelor. Studiile psihologice au arătat că strategiile de învățare activă și participativă, cum ar fi explicarea și aplicarea conceptelor în diverse situații, pot consolida conexiunile neuronale implicate în memorie [2].

Memoria reprezintă un pilon fundamental al procesului de învățare în domeniul pedagogic, facilitând stocarea, recuperarea și utilizarea eficientă a informațiilor. Capacitatea de memorare influențează direct performanțele academice ale elevilor, permițându-le să înțeleagă și să aplice cunoștințele dobândite în diverse contexte. Îmbunătățirea memoriei prin strategii educaționale adecvate, cum ar fi repetarea activă, organizarea informațiilor și practica structurată, contribuie la consolidarea conexiunilor neuronale și la optimizarea performanțelor în rezolvarea problemelor și în luarea deciziilor informate. Într-un cadru pedagogic, dezvoltarea capacităților memoriei are un impact profund asupra eficienței învățării și a succesului în parcursul educațional al individului, pregătindu-i pentru a face față provocărilor complexe ale societății contemporane.

MODELE DE ÎNVĂȚARE CARE CONTRIBUIE LA DEZVOLTAREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA MEMORIEI ELEVILOR:

- ✓ *Învățarea bazată pe repetiție activă*- Acest model presupune repetarea activă și sistematică a informațiilor pentru a le consolida în memoria a scurt- și lung-termen. Elevii sunt încurajați să revizuiască materialul în mod regulat și să își testeze cunoștințele prin exerciții practice și autoevaluări constante.
- ✓ *Învățarea asociativă* -Acest model se concentrează pe crearea de asociații și conexiuni între informații pentru a facilita reținerea lor. Tehnici precum elaborarea și crearea de mnemotehnici sunt folosite pentru a lega informațiile noi de cunoștințele existente și de experiențele personale ale elevilor.
- ✓ *Învățarea contextuală*- Această abordare implică învățarea informațiilor într-un context specific sau aplicativ. Elevii sunt expuși la situații reale sau simulări care îi ajută să își aplice cunoștințele și să le fixeze într-un context relevant pentru ei.
- ✓ *Învățarea colaborativă*- Colaborarea între elevi pentru a rezolva probleme și a împărtăși cunoștințe poate îmbunătăți memoria prin discuții active și schimburi de idei. Acest model promovează înțelegerea profundă și consolidarea cunoștințelor prin explicații reciproce și argumentare.
- ✓ *Învățarea prin utilizarea tehnologiilor moderne*- Utilizarea computerelor, tabletelor, aplicațiilor și altor tehnologii interactive poate sprijini învățarea activă și implicarea elevilor în procesul educațional. Tehnologiile moderne oferă oportunități pentru interacțiuni complexe și pentru explorarea informațiilor în moduri captivante și personalizate [3].

Aceste modele de învățare pot fi adaptate și integrate în curriculumul național pentru a sprijini dezvoltarea memoriei elevilor într-un mod eficient și durabil. Adaptarea metodelor de predare și a materialelor educaționale pentru a încuraja utilizarea acestor

modele poate contribui semnificativ la succesul academic al elevilor și la pregătirea lor pentru cerințele complexe ale vieții moderne.

ADAPTAREA CURRICULUMULUI NAȚIONAL PENTRU OPTIMIZAREA MEMORIEI ELEVILOR

Adaptarea curriculumului național pentru optimizarea memoriei elevilor reprezintă o inițiativă important în contextul educațional din Republica Moldova. Într-o societate în continuă schimbare, capacitatea elevilor de a învăța și de a-și aminti informațiile esențiale devine din ce în ce mai importantă pentru succesul lor pe termen lung. Curriculumul național este fundamentul sistemului educațional și joacă un rol central în formarea și dezvoltarea elevilor. Adaptarea acestuia pentru a sprijini dezvoltarea memoriei poate avea un impact semnificativ asupra performanțelor academice și profesionale ale elevilor. În Republica Moldova, cercetările evidențiază importanța integrării metodelor și strategiilor educaționale care stimulează și consolidează capacitatea de memorare a elevilor.

Tehnologiile moderne au revoluționat procesul de învățare, oferind noi oportunități pentru a susține dezvoltarea memoriei. Utilizarea computerelor, tabletelor și a altor dispozitive interactive poate facilita o învățare mai interactivă și mai atractivă, în care elevii pot explora și experimenta informațiile în moduri diferite. Studiile efectuate în Republica Moldova arată că utilizarea tehnologiilor moderne poate îmbunătăți semnificativ retenția informațiilor și capacitatea de rezolvare a problemelor.

Integrarea materialelor didactice interactive, cum ar fi aplicațiile multimedia, simulările și jocurile educative, poate aduce beneficii considerabile în dezvoltarea memoriei elevilor. Aceste materiale nu doar că sunt mai captivante pentru elevi, dar și le permit să interacționeze și să exploreze conținutul într-un mod care stimulează memoria și facilită retenția pe termen lung [8].

Un mediu educațional stimulativ este esențial pentru optimizarea procesului de învățare și dezvoltare a memoriei elevilor. Aceasta include crearea unor spații de învățare care să fie sigure, inspiraționale și adaptate nevoilor diverse ale elevilor. În Republica Moldova, inițiativele care promovează interacțiunea elevilor, colaborarea și explorarea creativă pot contribui semnificativ la creșterea performanțelor academice prin consolidarea memoriei și a înțelegerii conceptelor.

Adaptarea curriculumului național din Republica Moldova pentru a optimiza dezvoltarea memoriei elevilor necesită o abordare integrată și susținută. Integrarea tehnologiilor moderne, utilizarea materialelor didactice interactive și promovarea unui mediu educațional stimulativ sunt direcții critice pentru a sprijini succesul academic al elevilor și pentru a-i pregăti pentru provocările unei societăți în schimbare continua.

Pentru a adapta și monitoriza curriculumul național în vederea optimizării memoriei elevilor, pot fi implementate următoarele modalități și strategii:

1. *Evaluarea nevoilor și capacitatilor elevilor*: Realizarea unor evaluări inițiale pentru a identifica nevoile specifice ale elevilor în ceea ce privește dezvol-

tarea memoriei. Aceasta poate include teste de evaluare a capacităților cognitive și observații în clasă pentru a înțelege mai bine modul în care elevii își gestionează memoria.

2. *Integrarea metodelor de învățare bazate pe memorie:* Curriculumul poate fi ajustat pentru a include explicit strategii de învățare care sunt cunoscute pentru a îmbunătăți memoria, cum ar fi utilizarea repetițiilor structurate, organizarea informațiilor în mod clar și utilizarea tehnicilor de consolidare a cunoștințelor.

3. *Formare continuă a cadrelor didactice:* Asigurarea că cadrele didactice sunt instruite și susținute în utilizarea metodelor și strategiilor eficiente pentru dezvoltarea memoriei elevilor. Aceasta poate include sesiuni de formare și resurse educaționale care să îi ajute să aplice practici noi și inovatoare în clasă.

4. *Utilizarea tehnologiilor moderne:* Integrarea tehnologiilor moderne în procesul de predare și învățare poate sprijini dezvoltarea memoriei prin intermediul aplicațiilor educaționale interactive, platformelor online și simulărilor digitale care stimulează participarea activă a elevilor și consolidarea cunoștințelor.

5. *Monitorizarea și ajustarea continuă:* Implementarea unui sistem de monitorizare continuă a progresului elevilor în dezvoltarea memoriei, folosind instrumente de evaluare și feedback regulat. Acest lucru permite ajustarea curriculumului în funcție de nevoile și performanțele individuale ale elevilor.

6. *Promovarea învățării active și participative:* Curriculumul poate să încurajeze învățarea activă și participativă prin proiecte de grup, discuții interactive și activități practice care să sprijine aplicarea practică a cunoștințelor și consolidarea informațiilor în memorie.

Implementarea acestor strategii în curriculumul național poate contribui semnificativ la îmbunătățirea performanțelor academice și la pregătirea elevilor pentru cerințele societății moderne, care pun din ce în ce mai mult accent pe abilități cognitive complexe și adaptabilitate.

CONCLUZII

Adaptarea curriculumului național din Republica Moldova pentru optimizarea dezvoltării memoriei elevilor este imperativă în contextul educației moderne. Memoria, ca proces complex influențat de factori cognitivi și emoționali, joacă un rol esențial în succesul academic și profesional al elevilor. Integrarea tehnologiilor moderne și a metodelor educative interactive reprezintă direcții critice pentru îmbunătățirea capacităților de memorare și pentru creșterea eficienței procesului de învățare. Aceste inițiative nu doar că sprijină retenția informațiilor și abilitățile cognitive, dar și contribuie la formarea unei generații de elevi pregătiți să facă față provocărilor complexe ale societății contemporane.

Adaptarea curriculumului național pentru a include metode educaționale centrate pe memoria a lung- și scurt-termenă, împreună cu promovarea unui mediu educațional stimulativ și suportiv, nu doar că optimizează performanțele elevilor, dar și stimulează

creativitatea, colaborarea și gândirea critică. Aceste competențe sunt fundamentale într-o lume în care schimbările rapide și inovațiile tehnologice necesită o adaptabilitate continuă și o capacitate de a învăța eficient.

În final, investiția în dezvoltarea memoriei elevilor prin ajustarea curriculumului național nu doar că consolidează bazele educației, dar și contribuie la construirea unui viitor sustenabil și prosper pentru țară. Prin aceste măsuri, Republica Moldova poate asigura că tinerii săi vor avea nu doar cunoștințele necesare, dar și abilitățile esențiale pentru a deveni lideri și inovatori în diverse domenii ale societății globale.

REFERINȚE

1. ANDERSON, J. R. Cognitive psychology and its implications [Cartea educațională, 7th ed.]. New York: Worth Publihers, 2005.
2. *CRAIK, F. I., LOCKHART, R. S. Levels of processing: A framework for memory research [Jurnalul de psihologie și teoria educativă, 4(2), 94-10], 1972.*
3. *DUMITRESCU, C., GHEORGHIU, V. Metode moderne de predare și impactul lor asupra memoriei elevilor. Educația Moldovei, pag. 78-91, 2018.*
4. IVANOV, D., COJOCARU, I. Impactul emoțiilor asupra memoriei la elevi. Studii Moldovenești de Psihologie, 6(1), 23-35, 2019.
5. PETROVA, A., IVANOV, I., POPOV, D. Rolul memoriei în procesul de învățare. Psihologie și Neuroștiințe, 45-61, 2017.
6. SÂRBU, A., & CUCU, A. Tipuri de memorie și rolul lor în învățare. Revista de Psihologie Educațională, 20(2), 78-91, 2015
7. SAVA, M. Memoria procedurală și învățarea abilităților practice. Studii de Neuroștiințe, 7(4), 112-125, 2018
8. SVETLANA NASTAS, AURELIA PISĂU, IONELA HÎNCU, MIHAELA SÎRBU „Ghid Metodologic: Instrumente De Implementare A Tehnologiilor În Învăţământul General”, Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, 2018.
9. TARNOVSCHI, A., RACU, J., ”Psihologia proceselor cognitive”, Chişinău: CEP USM, 2017 – 217 p.

***** Articolul este realizat în cadrul Subprogramului (2024-2027) „*Teoria și metodologia monitorizării și dezvoltării continue și ciclice a curriculumului școlar*”, cifrul 01.14.01.